

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313209400
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8313209400.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Moniky Tobiášovej a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobkyne V. F. Z., N. XXX/XX, XXX XX C., L.: XXX XX XXX, právne zast. JUDr. Františkom Komkom, advokátom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovanému M. W. W., C. XX, XXX XX C., L.: XXX XXX XX, právne zast. JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, Nám. slobody 2, Humenné, v konaní o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 21C/184/2013-199 zo dňa 24.11.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyne v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podaným návrhom domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej náhradu škody vo výške 22.050,69 eur s príslušenstvom.

2. Uznesením 21C/184/2013-70 zo dňa 10. 07. 2014 súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyne sumu 22.050,69 eur s 13% úrokom z omeškania ročne od 16. 12. 2012 až do zaplatenia ako škodu za zničené hnutelné veci, strojové zariadenia a elektronické zariadenia, ako aj sumu 3.582,98 eur ako náklady výdavkov a odmien poškodenej v trestnom konaní.

3. Rozsudkom č. k. 21C/184/2013-90 zo dňa 15. 10. 2014 súd žalobu zamietol a žalobkyne uložil povinnosť zaplatiť trovy konania vo výške 2.241,71 eur, a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby rozsudkom č. k. 20Co/193/2015-143 zo dňa 27. 10. 2016. Napadnutý výrok o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že súd prvej inštancie má opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania, pričom sa musí vyrovnáť so všetkými okolnosťami prípadu významnými pre posúdenie existencie, či neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa.

4. Následne Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobkyne v celom rozsahu.

II. Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 2636,49 eur k rukám právneho zástupcu žalovaného, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.“

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a žalovanému náhradu trov konania nepriznať.

6. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je nedôvodné.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní potrebnom na rozhodnutie v danej veci dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdených skutočností, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia.

9. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu žalobkyni, ktorá v odvolaní navyše neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť napadnutého uznesenia. Súd prvej inštancie správne skúmal okolnosti prípadu významné pre posúdenie existencie, či neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP a správne dospel k záveru, že okolnosti pre aplikáciu výnimočného ust. § 257 CSP nie sú splnené, čo aj správne odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné.

10. Podľa § 255 ods. CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

11. V predmetnej veci bol žalovaný úspešný v plnom rozsahu, nakoľko súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa je „pánom sporu“, a teda práve žalobkyňa ako „dominus litis“ disponuje konaním a jeho predmetom, preto procesné oprávnenia, týkajúce sa akejkolvek dispozície s návrhom prináležia výlučne žalobkyne. Žalobkyňa rozhoduje o existencii sporu a je na jej vôli, či podá návrh na začatie konania a či aj v jeho priebehu bude mať záujem na ďalšom vedení sporu a v akom rozsahu, a to pokiaľ ide o subjekty na strane žalovaného ako i rozsah žalovaného nároku. Je teda plne dôvodné a aj správne očakávanie, že žalobkyňa ponese za svoje konanie, t. j. podanie žalobného návrhu, ktorý súd v celom rozsahu zamietol, zodpovednosť, ktorá v tomto prípade predstavuje znášanie náhrady trov konania v prospech úspešnej strany sporu.

12. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie pochybil, keď vo vzťahu k trovám konania neaplikoval ust. § 257 CSP, odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie predstavuje výnimku pri rozhodovaní o trovách konania. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Zo slovného znenia vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

14. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

15. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod.

16. Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 257 CSP len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

17. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa v odvolaní a ani v priebehu konania nepreukázala také okolnosti, ktoré by opodstatňovali aplikáciu tohto výnimočného ustanovenia. Tvrdenia žalobkyne o tom, že so svojim nárokom bola rozsudkom súdu v trestnom konaní ako poškodená strana odkázaná na občianskoprávne konanie, či námietky žalobkyne, že samotné oslobodenie obžalovaného v trestnom konaní samo o sebe nevyklučuje možnosť poškodeného uplatňovať svoj nárok na náhradu škody v civilnom konaní, k čomu v prejednávanej veci aj došlo, nezakladajú dôvod na aplikáciu ust. § 257 CSP.

18. Pokiaľ žalobkyňa namieta procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol jedným uznesením nielen o nároku na náhradu trov konania, ale aj o samotnej výške trov konania, čím podľa nej došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie tento svoj procesný postup náležite zdôvodnil, pričom s jeho závermi sa plne stotožňuje aj odvolací súd, ktorý nad rámec uvedeného dopĺňa, že ho vzhľadom na okolnosti daného prípadu (súd prvej inštancie už raz rozhodol aj o výške trov konania, a to rozsudkom č. k. 21C/184/2013-90 zo dňa 15.10.2014, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a následne po zrušení rozhodnutia v časti výroku o trovách konania, súd prvej inštancie opätovne rozhodoval o trovách konania - už za účinnosti Civilného sporového poriadku, t. j. o nároku na náhradu trov konania a súčasne aj o výške trov konania) považuje za nanajvýš hospodárny a súladný s literou Civilného sporového poriadku. Námietky žalobkyne ohľadne porušenia princípu dvojinštančnosti nie je možné považovať za dôvodné, nakoľko proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v celom rozsahu a ktorým jej uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 2.636,49 eur, je prípustné odvolanie, pričom možnosť podania odvolania využila aj samotná žalobkyňa.

19. Žalobkyňa ďalej namietala, že súd prvej inštancie neskúmal, či všetky úkony poskytnutej právnej pomoci je potrebné považovať za účelne vynaložené trovy konania, najmä pokiaľ ide o poradu s klientom zo dňa 28.07.2014 a poradu s klientom zo dňa 14.10.2014. K tomuto odvolací súd uvádza, že porada advokáta s klientom (žalovaným) zo dňa 28.07.2014 sa uskutočnila s odstupom cca dvoch týždňoch po rozhodnutí súdu prvej inštancie o pripustení zmeny žaloby (10.07.2014), pričom žalovaný sa cestou právneho zástupcu k žalobe už vyjadril. Z uvedeného dôvodu je možné posúdiť realizovanú poradu advokáta so svojim klientom za plne opodstatnenú, rovnako ako tomu bolo aj v ďalšom prípade. Ďalšia porada advokáta s klientom (žalovaným) sa uskutočnila dňa 14.10.2014, teda jeden deň pred pojednávaním nariadeným v danej veci na Okresnom súde Humenné na 15.10.2014. Navyše, právny zástupca žalovaného súdu prvej inštancie predložil aj záznamy o vykonaní porady so žalovaným zo dňa 14.10.2014 a 28.07.2014, ktoré boli opatrené podpisom žalovaného.

20. Rovnako ako súd prvej inštancie tak aj odvolací súd má za to, že u žalobkyne neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému. Žalobkyňa je pánom sporu, ako dominus litis vyvovala tento spor aj keď mala vedomosť o tom, že žalovaný bol v trestnom konaní oslobodený a ako poškodená osoba bola v trestnom konaní zúčastnenou osobou, takže mala vedomosť o rozsiahlom dokazovaní vykonanom v rámci trestného konania a záveroch z neho plynúcich.

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

22. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

23. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t. j. ak sa ich žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

24. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii žalobkyne, na ktorých založila svoje odvolacie dôvody, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil ako vecne a právne správne.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, odvolací súd im preto voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).